

פרק א': חוק רישוי עסקים והרפורמות השונות ברישוי עסקים

חוק רישוי עסקים חוקק בשנת 1968 על מנת להסדיר את פעילותם של עסקים באופן תקין ולהבטיח את המטרות הבאות :

1. איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים.
2. מניעת סכנות לשלום הציבור והבטחה מפני שוד והתפרצות.
3. בטיחות של הנמצאים במקום העסק או בסביבתו.
4. מניעת סכנות של מחלות בעלי חיים ומניעת זיהום מקורות מים בחומרי הדברה, בדשנים או בתרופות.
5. בריאות הציבור, לרבות תנאי תברואה נאותים.
6. קיום תכליות דיני התכנון והבנייה.
7. קיום הדינים הנוגעים לכבאות.

חוק זה, על עשרות סעיפיו, עבר שינויים רבים בעשרות השנים מאז חיקוקו. שינויים אלה ביטאו התפתחויות ורפורמות שונות שעבר נושא זה שכל מטרתן הוא להסדיר, לשפר ולייעל את תהליך רישוי העסקים ולהפוך אותו לנוח יותר, נגיש ושקוף יותר לבעלי העסקים ועל המעוניינים לפתוח עסקים חדשים במרחב המוניציפאלי של המועצה האזורית עמק חפר, וכן לשפר את ממשקי העבודה עם גורמי הרישוי השונים. שיפורים והקלות אלה נעשו תוך הקפדה על המשך הפיקוח והבקרה על העסקים. [ראה קישור לחוק רישוי עסקים כולל](#)
[תיקון 34 לחוק.](#)

כאמור, כלל העסקים המחויבים ברישיון עסק קבועים ומוגדרים בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשע"ג-2013. עסקים אלה

מסווגים לפי 10 קבוצות שונות שהינן כדלקמן:

קבוצה 1- בריאות, רוקחות, קוסמטיקה, **קבוצה 2-** דלק ואנרגיה, **קבוצה 3-** חקלאות, בעלי חיים, **קבוצה 4-** מזון, **קבוצה 5** – מים ופסולת, **קבוצה 6-** מסחר ושונות, **קבוצה 7-** עינוג ציבורי, נופש וספורט, **קבוצה 8-** רכב ותעבורה, **קבוצה 9** – שירותי שמירה ואבטחה, נשק ותחמושת, **קבוצה 10** – תעשייה, מלאכה, כימיה ומחצבים. [ראה קישור לצו רישוי עסקים.](#)

מועצה אזורית עמק חפר הינה רשות מקומית מהוותיקות בישראל שהתחילה את דרכה בפעילות חקלאית שעם השנים הלכה

והצטמצמה ותשתיותיה הוסבו לשימושים אחרים. בשל כך, הפעילות העסקית שמתקיימת במרחב המוניציפאלי של המועצה

מתאפיינת **באתגרים ייחודיים** למגזר זה בכל מרכיבי הפעילות של רישוי עסקים. הרבה מן העסקים פועלים בנחלות חקלאיות

שמטבע הדברים מחייבים מהמועצה האזורית שיקול דעת נרחב יותר ו"יצירתיות" בפתרון אתגרים אלה.

ראוי לציין כי עסקים המחויבים ברישיון עסק כחוק ופועלים ללא רישיון עסק הרי שפעילות זו מהווה עבירה על חוק רישוי עסקים,

תשכ"ח-1968, ועלולים להינקט נגדם הליכי אכיפה שונים, מנהליים ופליליים כאחד, ע"י גורמי האכיפה השונים, הן במועצה

האזורית והן ע"י נותני האישור השונים (משרדי הממשלה השונים). כמו כן נציין כי מחובת רישוי עסק פטורים סוגים שונים של בתי עסק כגון : משרדים של בעלי מקצועות חופשיים : עורכי דין, רואי חשבון , מרפאות שונות, בנקים בתי ספר , גני ילדים ועוד.

השינויים בחוק לאור הרפורמות ברישוי עסקים

כאמור, הרפורמות השונות בחוק רישוי עסקים הביאו לשיפורים והקלות בהליך הרישוי. להלן פירוט עיקרי השינויים שנעשו בהן :

1. יצירת "מפרט אחיד"

ה"מפרט אחיד" נועד לרכז את כלל התנאים והמסמכים הנדרשים לצורך קבלת אישור לרישיון עסק ממשרדי הממשלה המוגדרים כ"נותני האישור", לגבי כל סוג של עסק טעון רישוי. במסגרת מפרט אחיד זה מפורטים גם התנאים והמסמכים הנדרשים מבעל העסק לפי דברי חקיקה שונים (המכונים הוראות לצד המפרט האחיד) , אשר הינם מחייבים אף אם לא פורטו. כמו כן נקבע , כי מפרט אחיד זה יפורסם באינטרנט לעיני כל וכך הוא יאפשר למעוניינים להקים עסק לדעת מראש מה נדרש מהם וימנע מצב של חוסר אחידות בדרישות או של סתירות בדרישות של "נותני אישור" שונים. תנאים נוספים שייקבעו לבעלי עסקים יחולו לאחר שלוש שנים או במועד חידוש הרישיון, לפי התאריך המוקדם מבניהם, אלא אם כן לשינוי יש השלכה מועטה

על העסק או קיימות נסיבות המחייבות החלת התנאי בדחיפות על מנת להבטיח את מטרות הרישוי.
הוראות המפרט האחיד יעודכנו מעת לעת, כאשר לפני כל שינוי העדכון יופיע באתר האינטרנט של משרדי הממשלה "נותני
האישור" ותינתן לציבור ההזדמנות להעיר הערות להצעה זו במשך 30 ימים.

2. הגשת השגה

ניתנה אפשרות לבעל העסק הרואה את עצמו נפגע מהחלטה / דרישה שנקבעה ע"י רשות הרישוי של מועצה אזורית עמק חפר
או / ו ע"י "נותן אישור" כלשהוא לפי חוק רישוי עסקים, לרבות תנאי שנקבע במפרט האחיד, **להגיש השגה** על כך בכתב לרשות
הרישוי של המועצה האזורית עמק חפר או / ו "נותן האישור" (לרבות תנאי המופיע במפרט האחיד ולמעט תנאי שנקבע בחיקוק)
או על סירוב לתת לו רישיון עסק או שלילת רישיון. הגשת השגה זו אינה מתלה את תוקפה של ההחלטה, כל עוד לא החליטו
בעניין זה רשות הרישוי או נותן האישור, לפי העניין.

3. רישוי מזורז

קביעת הליך רישוי מזורז לעסקים שהסיכון הנשקף מהם קטן , שבמסגרתו מבקש הרישיון **מגיש מראש** את המסמכים הנדרשים ומצהיר על עמידתו בתנאים הנדרשים. בהתאם להצהרה זו והמסמכים שהוגשו בעל העסק יכול להתחיל לפעול תוך כחודש ימים מהגשת הבקשה לאחר קבלת "היתר מזורז" מרשות הרישוי של המועצה האזורית עמק חפר.

4. שינויים בצו רישוי עסקים

צו רישוי עסקים עודכן. במסגרת זו **הוארכה תקופת הרישוי** לסוגי עסקים רבים , **בוטל הצורך ברישיון** לחלק מהעסקים , **בוטל הצורך באישור של חלק מנותני האישור** לחלק מהעסקים , הכול במידת האפשר.

5. הטלת קנסות

מתן אפשרות להטיל קנסות על עסקים שאינם מקיימים תנאי מתנאי רישיון העסק.

6. מפרט רשותי לעסקים

הטלת חובה על הרשויות המקומיות לפרסם מפרט פנימי המרכז ומפרט את המדיניות והדרישות שלהן מסוגי מהעסקים הפועלים במרחב המוניציפאלי של המועצה האזורית עמק חפר, הן את הדרישות הכלליות- המשותפות לכלל העסקים והן את הדרישות הייחודיות לסוגים השונים של העסקים. דרישות אלה יפורסמו באתר האינטרנט של המועצה האזורית, כך שכל המעוניין להקים בית עסק במרחב המוניציפאלי של המועצה האזורית עמק חפר יוכל לדעת מראש מה נדרש ממנו ואילו מגבלות מטילה רשות הרישוי על עסקים מסוגו.

7. "רישוי עסקים דיפרנציאלי"

מרכיב נוסף וחשוב ברפורמה האחרונה שהתפרסמה בשנת 2019, זו הקרויה **"רישוי עסקים דיפרנציאלי"** אשר נעשתה במסגרת תיקון 34 לחוק רישוי עסקים, נועדה ליצור איזון בריא בין המטרות של חוק רישוי עסקים לבין עידוד הפעילות הכלכלית במשק וצמצום הפגיעה בעסקים. רפורמה זו הדגישה את הצורך בשיפור תהליך הרישוי וייעולו והסרת חסמים מיותרים. בנוסף לכך, ברפורמה זו הושם דגש גם על מרכיבים נוספים מהותיים ביותר שעיקרם:

1. הגברת הפיקוח והאכיפה, הן מבחינת סמכויות המפקחים והן מבחינת אמצעי האכיפה והענישה מול בעלי העסקים אשר

אינם פועלים על פי החוק. הדגש הושם על **מתן אמון בבעלי העסקים** והתבססות על תצהירים והצהרות מחד , ומנגד

הפעלת אמצעי אכיפה כנגד מי שינצל את הרפורמה הזו לרעה.

2. מתן אפשרות להקלות בתחום **התכנון והבנייה והנגישות** וזאת ע"י מתן אפשריות שבטווח שיקול הדעת של מהנדס המועצה

האזורית עמק חפר , לתת אישור לרישיון עסק גם כאשר קיימות הפרות בנייה , שאינן מוגדרות כ"הפרות מהותיות". בנוסף,

יצירת דיפרנציאליות בין סוגי העסקים השונים המצריכים אישור **נגישות**.

3. יצירת **מסלולי רישוי דיפרנציאליים** המותאמים לרמת המורכבות השונה של סוגי עסקים : **נמוכה, בינונית, בינונית מוגברת**

וגבוהה.

8 מסלול תצהיר בכיבוי אש

רפורמה משמעותית נוספת שראויה לציון היא זו שנעשתה ע"י הרשות הארצית לכבאות והצלה שנקראה "רישיון עסק במסלול

תצהיר". במסגרת רפורמה זו , עסקים מסוימים אשר נקבע כי הם בעלי רמת סיכון אש נמוכה יידרשו, לצורך קבלת רישיון עסק

להגיש לרשות הרישוי **תצהיר** בדבר עמידתם בדרישות הכבאות. בעסקים אלו לא יידרש אישור של רשות הכבאות לצורך קבלת

רישיון עסק ותבוצע בהם ביקורת מדגמית בלבד. המטרה היא מחד להקל על הליך קבלת האישורים לעסקים בעלי רמת סיכון אש

נמוכה, ובמקביל לאפשר למערך כיבוי האש להתמקד בעסקים ובנכסים בעלי רמת סיכון אש בינונית וגבוהה.

ראה [נוהל אישור נציבות כיבוי אש – מסלול תצהיר מטעם נציבות כיבוי והצלה.](#)